Ministry of Digital Governance
Digitally signed by Ministry of Digital Governance
Date: 2026.10.08 11:02:44 EEST
Reason:
Location: Athens

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ"
Ταχ. Δ/νση: ΥΨΗΛΑΝΤΗ 12 ΛΑΜΙΑ, 35131
email: stereaellada@mou.gr

Λαμία, 08-10-2026
Αρ. πρωτ.: 2164

ΠΡΟΣ: Πίνακα Αποδεκτών

Θέμα: Επικαιροποίηση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων της Πρόσκλησης με κωδ. 79 «Επιχειρώ Στερεά», στο πλαίσιο του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το σύνολο του Νομοθετικού - Κανονιστικού Πλαισίου της με αρ. πρωτ. 914/29-04-2026 (ΑΔΑ: ΨΟΤ77ΛΗ-ΤΙΓ) Πρόσκλησης υποβολής επενδυτικών σχεδίων με τίτλο: «Επιχειρώ Στερεά», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τη με α.π. 1971/14-9-2026 απόφαση 3ης τροποποίησης.
2. Τη με α.π. 1327/18-06-2026 απόφαση Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας με θέμα: «Έγκριση Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων της Πρόσκλησης με κωδ. 79 «Επιχειρώ Στερεά», στο πλαίσιο του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027.
3. Την ανάγκη επικαιροποίησης της με α.π. 1327/18-06-2026 απόφασης λόγω τροποποίησης της εν θέματι πρόσκλησης.
4. Την ανάγκη παροχής απαντήσεων σε πρόσθετα διευκρινιστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» και την ΑΝ.ΔΙΑ., μετά την έκδοση της με α.π. 1327/18-06-2026 απόφασης, για την πρόσκληση «Επιχειρώ Στερεά».

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

1. Την επικαιροποίηση του συνημμένου καταλόγου Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων για τη Δράση «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΣΤΕΡΕΑ», στο πλαίσιο του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027, για την αποσαφήνιση και διευκρίνιση σημείων της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης και των Παραρτημάτων αυτής, προς αντικατάσταση του σχετικού αρχείου που περιλαμβάνεται στη με α.π. 1327/18-06-2026.
2. Τη δημοσιοποίηση της παρούσας στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την ανάρτησή της στις ιστοσελίδες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» (www.stereaellada.gr), του ΕΦΕΠΑΕ (www.efepae.gr) και της ΑΝ.ΔΙΑ., η οποία είναι εταίρος του ΕΦΕΠΑΕ (www.andia.gr).

Λαμία, 08/10/2026

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ακριβές Αντίγραφο
NIKITAS PAPPAS
08/10/2026 10:39

ΦΑΝΗΣ Χ. ΣΠΑΝΟΣ

Συνημμένα:

Κατάλογος συχνών Ερωτήσεων-Απαντήσεων

Κοινοποίηση:

- Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ)
- Αναπτυξιακή Διαχειριστική Στερεάς Ελλάδος & Θεσσαλίας (ΑΝ.ΔΙΑ.)

Εσωτ. Διανομή:

Προϊστάμενος ΕΥΔ
Μονάδες Α, Β2, Γ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027

«Επιχειρώ Στερεά»

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα»

Κωδ. Πρόσκλησης 79

ΛΑΜΙΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2026

ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Ερώτηση 1: Επιχείρηση που έχει κάνει έναρξη το 2024 και έχει δύο κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις, το 2024 και το 2025, μπορεί να είναι επιλέξιμη;
Απάντηση: Σύμφωνα με την πρόσκληση της δράσης (Κεφ. 5.1. Δικαιούχοι – Γενικές προϋποθέσεις συμμετοχής) αποτελεί προϋπόθεση για τις επιχειρήσεις: Να έχουν τουλάχιστον δύο (2) πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις (2023 & 2024) για τις οποίες έχουν υποβληθεί στην ΑΑΔΕ και έχουν εκκαθαριστεί τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα (έντυπα Ε3 & Ν). Επομένως, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν κλεισμένες πλήρεις (12μηνες) διαχειριστικές χρήσεις για τα συγκεκριμένα έτη (2023 & 2024), το επενδυτικό σχέδιο δεν δύναται να χρηματοδοτηθεί.

Ερώτηση 2: Υφιστάμενη επιχείρηση λειτουργεί σε μισθωμένο χώρο. Μπορεί να υποβάλει επενδυτικό σχέδιο που θα περιλαμβάνει την κατασκευή ιδιόκτητων εγκαταστάσεων;
Απάντηση: Η ανέγερση νέων κτιριακών υποδομών είναι επιλέξιμη για τη δράση, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην πρόσκληση.

Ερώτηση 3: Επιχείρηση έχει 2 κλεισμένες πλήρεις χρήσεις για τα έτη 2023 και 2024. Διαθέτει επίσης επιλέξιμους ΚΑΔ (για τουριστικά καταλύματα) με ημερομηνία έναρξης την 20/01/2025. Μπορεί να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης, δεδομένου ότι οι επιλέξιμοι ΚΑΔ ενεργοποιήθηκαν στις 20/01/2025.
Απάντηση: Σύμφωνα με την πρόσκληση οι επιχειρήσεις πρέπει να διαθέτουν κατά τη διαχειριστική χρήση του 2024 (εντός του έτους, όχι κατ' ανάγκη από την 1η/1/2024) και τουλάχιστον έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (αδιαλείπτως), τουλάχιστον έναν (1) επιλέξιμο ΚΑΔ (κύριος ή/και δευτερεύων) του Παραρτήματος Ι: «Επιλέξιμοι Τομείς Δραστηριότητας (ΚΑΔ)» της πρόσκλησης. Ο εν λόγω ΚΑΔ δεν είναι απαραίτητο να αποτελέσει τον ΚΑΔ της επένδυσης. Επομένως, αφού οι επιλέξιμοι ΚΑΔ ενεργοποιήθηκαν στις 20/01/2025, το επενδυτικό σχέδιο δεν είναι επιλέξιμο για τη Δράση.

Ερώτηση 4: Επιχείρηση δραστηριοποιείται από το 2024 σε επιλέξιμο ΚΑΔ και προτίθεται να υλοποιήσει επενδυτικό σχέδιο σε άλλον επιλέξιμο ΚΑΔ, τον οποίο δεν διαθέτει σήμερα. Δύναται να αφορά σε εντελώς διαφορετική δραστηριότητα από αυτή που ασκεί σήμερα η επιχείρηση (π.χ. από μεταποίηση σε τουριστικές υπηρεσίες/καταλύματα), εφόσον ο νέος ΚΑΔ είναι επιλέξιμος;
Απάντηση: Σύμφωνα με την πρόσκληση, δεν υφίσταται απαίτηση ή περιορισμός ως προς τη συνάφεια της νέας δραστηριότητας με την υφιστάμενη επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης, βάσει της οποίας επιτρέπεται η υποβολή πρότασης στο πλαίσιο της δράσης ή άλλης υφιστάμενης δραστηριότητας. Ωστόσο, το επενδυτικό σχέδιο πρέπει να εμπίπτει αποκλειστικά σε έναν τομέα της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και να έχει ενιαίο χαρακτήρα.

Ερώτηση 5: Σε σχέση με τα ειδικά θέματα επιλεξιμότητας για τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα:
1. Η απαίτηση κατηγορίας 4** αφορά αποκλειστικά επέκταση δυναμικότητας (αύξηση κλινών) και ανέγερση νέων ξενοδοχειακών καταλυμάτων. Σε περίπτωση απλού εκσυγχρονισμού υφιστάμενης ξενοδοχειακής μονάδας εξακολουθεί να ισχύει η επιλεξιμότητα για καταλύματα 3*** και άνω;**
2. Υφιστάμενο ξενοδοχείο 2 μπορεί να υποβάλει επενδυτικό σχέδιο εκσυγχρονισμού με στόχο αναβάθμιση και τελική κατάταξη σε 3***;**

Απάντηση (επικαιροποιημένη): Σύμφωνα με το Κεφ. 6.1. της πρόσκλησης:
1. Τα επενδυτικά σχέδια που αφορούν σε επέκταση δυναμικότητας (αύξηση δυναμικότητας σε κλίνες) υφιστάμενου καταλύματος, σε οποιαδήποτε από τις αναφερόμενες κατηγορίες τουριστικών καταλυμάτων (πλην των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων (campings) και των αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων - τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών) ή ανέγερση νέου καταλύματος, είναι επιλέξιμα για τη Δράση, μόνο αν τα καταλύματα μετά την επένδυση διαθέτουν κατάταξη τουλάχιστον τεσσάρων αστέρων (4****). Επομένως, για τις υπόλοιπες περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων στον εν λόγω τομέα, απαιτείται κατάταξη σε κατηγορία τριών αστέρων (3***) και άνω. Η απαίτηση αφορά στην κατάταξη του ξενοδοχείου κατά το στάδιο ολοκλήρωσης και τελικής επαλήθευσης του έργου.
2. Ναι. Σημειώνεται ότι η απαίτηση κατάταξης σε κατηγορία τριών αστέρων (3***) και άνω αφορά στην κατάταξη του ξενοδοχείου κατά το στάδιο ολοκλήρωσης και τελικής επαλήθευσης του έργου.

Ερώτηση 6: Ατομική επιχείρηση προτίθεται να υποβάλει πρόταση στη συγκεκριμένη προκήρυξη. Δύναται κατά την υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου να γίνει τροποποίηση επενδυτικού φορέα σε νομικό πρόσωπο και να γίνει προσθήκη εταίρων δηλαδή μεταβολή επωνυμίας, νομικής μορφής και νέας εταιρικής σύνθεσης; Δύναται ο νέος εταίρος να έχει την πλειοψηφία του ποσοστού του νέου νομικού προσώπου; Αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση το αρχικό φυσικό πρόσωπο να είναι είτε διαχειριστής, είτε ομόρρυθμος εταίρος και ο νέος φορέας να αναλάβει όλα τα δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις του φυσικού προσώπου που θα υποβάλει την πρόταση;
Απάντηση: Σύμφωνα με το κεφ. 14.4 «Τροποποιήσεις μείζονος σημασίας» της πρόσκλησης: «δεν νοείται μετασχηματισμός, και κατ' επέκταση καθολική διαδοχή, στις περιπτώσεις που ατομική επιχείρηση εισφέρεται σε κεφαλαιουχική εταιρεία, καθώς δεν είναι δυνατή μετατροπή οικονομικής οντότητας χωρίς νομική προσωπικότητα σε εταιρεία με νομική προσωπικότητα». Επομένως, για τη δράση δεν επιτρέπεται η μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε εταιρεία με νομική προσωπικότητα.

Ερώτηση 7: Μπορεί να υποβάλει πρόταση επιχείρηση (1) και άλλη επιχείρηση (2) συνδεδεμένη της επιχείρησης (1);
Απάντηση: Σύμφωνα με την πρόσκληση δύναται να υποβληθεί μία και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά ΑΦΜ. Δεδομένου ότι οι περιγραφόμενες επιχειρήσεις διαθέτουν διακριτά ΑΦΜ, η κάθε μία από αυτές μπορεί να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης. Σε περίπτωση υποβολής αιτημάτων χρηματοδότησης υπό το καθεστώς του Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis) πρέπει να διασφαλίζεται ότι θα τηρείται η δέσμευση: Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (De Minimis) που έχει λάβει σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών η ενιαία επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των 300.000€ (για κάθε νέα χορήγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν κατά τα προηγούμενα 3 έτη σε κυλιόμενη ημερολογιακή βάση). Σε περίπτωση υπέρβασης του σχετικού ανώτατου ορίου με τη χορήγηση της νέας ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού. Αντίστοιχα, σε περίπτωση υποβολής αιτημάτων χρηματοδότησης υπό το καθεστώς του Καν. (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ) πρέπει να διασφαλίζεται ότι τηρούνται οι κανονιστικές προβλέψεις σχετικά με επενδύσεις που εντάσσονται σε ενιαίο επενδυτικό σχέδιο.

<u>Ερώτηση 8</u>: Επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, με έδρα εκτός Στερεάς Ελλάδας, η οποία πληροί τις λοιπές προϋποθέσεις συμμετοχής:
α) δύναται να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης για επενδυτικό σχέδιο που θα υλοποιηθεί εντός της Στερεάς Ελλάδας μέσω ίδρυσης νέου υποκαταστήματος;
β) Πρέπει να έχει προστεθεί ο ΚΑΔ στην επιχείρηση πριν την αίτηση υπαγωγής;
<u>Απάντηση</u>: α) Σύμφωνα με το κεφ. 5.1 της πρόσκλησης, για τους δυνητικούς δικαιούχους υπάρχει ο όρος: «Να δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια και να υλοποιήσουν την επένδυση αποκλειστικά εντός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας». Επομένως, δύναται να πραγματοποιηθεί επενδυτικό σχέδιο που περιλαμβάνει τη δημιουργία υποκαταστήματος με τόπο εγκατάστασης εντός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.
β) Στο ίδιο κεφάλαιο αναφέρεται: «Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο να αφορά σε έναν τουλάχιστον επιλέξιμο ΚΑΔ επένδυσης που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι: «Επιλέξιμοι κωδικοί αριθμοί δραστηριότητας (ΚΑΔ)» της πρόσκλησης, στον οποίο ο δικαιούχος δραστηριοποιείται ή δεσμεύεται ότι θα δραστηριοποιηθεί έως την υποβολή του πρώτου αιτήματος καταβολής επιχορήγησης (συμπεριλαμβάνεται και το αίτημα χορήγησης προκαταβολής)». Συνεπώς, ο ΚΑΔ που θα προστεθεί και θα αποτελέσει τον ΚΑΔ της επένδυσης μπορεί να προστεθεί έως την υποβολή του πρώτου αιτήματος καταβολής επιχορήγησης.

<u>Ερώτηση 9</u>: Εταιρεία με έδρα χώρα της Ε.Ε. (Κύπρος) μπορεί να υποβάλλει αίτηση χρηματοδότησης με την προϋπόθεση ίδρυσης υποκαταστήματος στην Ελλάδα και επενδυτικό σχέδιο στην Στερεά Ελλάδα;
<u>Απάντηση</u>: Σύμφωνα με το κεφ. 5.1 της πρόσκλησης αποτελεί προϋπόθεση για την κάθε επιχείρηση που θα υποβάλλει αίτηση χρηματοδότησης να έχει συσταθεί με ημερομηνία έναρξης στην ΑΑΔΕ έως τις 30/06/2023, να δραστηριοποιείται στην ελληνική επικράτεια και να υλοποιήσει την επένδυση αποκλειστικά εντός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Επομένως, επιχείρηση που δεν δραστηριοποιείται στην Ελλάδα δεν πληροί τις ανωτέρω αναφερόμενες προϋποθέσεις.

<u>Ερώτηση 10 (νέα)</u>: Επιχείρηση η οποία συστεγάζεται με άλλη επιχείρηση και ασκούν και οι δύο την ίδια δραστηριότητα και θέλει να κάνει την επένδυση σε υποκατάστημα της που εδρεύει σε άλλη διεύθυνση. Μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα;
<u>Απάντηση</u>: Σύμφωνα με τις επισημάνσεις του κεφ. 5.1 της πρόσκλησης: «Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων, ώστε να μην είναι δυνατή η χρήση των παγίων στοιχείων της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της ενισχυόμενης επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί συστέγαση επιχειρήσεων, όπου είναι δυνατή η χρήση των παγίων στοιχείων της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση, θα ανακαλείται η απόφαση έγκρισης αποτελεσμάτων». Στην περίπτωση που αναφέρετε, η επένδυση πρόκειται να υλοποιηθεί σε χώρο που ανήκει στην επιχείρηση που θα υποβάλλει την αίτηση χρηματοδότησης, και στον εν λόγω χώρο θα δραστηριοποιείται αποκλειστικά η ίδια, επομένως δεν τίθεται θέμα συστέγασης.

<u>Ερώτηση 11 (νέα)</u>: Μπορεί η επιχείρηση να χρησιμοποιήσει συνδυασμούς των τρόπων απόδειξης διαθεσιμότητας της ελάχιστης Ιδιωτικής Συμμετοχής για το Επενδυτικό Σχέδιο που αναφέρονται στο με αρ. 13 δικαιολογητικό του παραρτήματος ΙΙ της πρόσκλησης;
<u>Απάντηση</u>: Καθένας από τους τρόπους που αναφέρονται στο με αρ. 13 δικαιολογητικό για την κάλυψη της ιδίας συμμετοχής (Α έως Ε) μπορεί να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά ή

συνδυαστικά με τραπεζικό δανεισμό, με τους περιορισμούς που τίθενται ανά καθεστώς ενίσχυσης. Επιπλέον, η επιχείρηση δύναται να χρησιμοποιήσει αποκλειστικά τραπεζικό δανεισμό.
Και στα δύο καθεστώτα ενίσχυσης που προβλέπει η πρόσκληση, οι τρόποι Α, Β και Γ μπορούν να συνδυαστούν μεταξύ τους, συνολικά ή ανά δύο.
Για τις επενδύσεις υπό το καθεστώς του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 (de minimis) μπορεί να συνδυαστεί ο τρόπος Α με τον τρόπο Ε. Ο εν λόγω συνδυασμός επιτρέπεται και στις ατομικές επιχειρήσεις εφόσον οι προσωπικοί και οι επαγγελματικοί λογαριασμοί είναι διαφορετικοί μεταξύ τους.
Όλοι οι παραπάνω συνδυασμοί μπορούν επίσης να συνδυάζονται με τραπεζικό δανεισμό.

Υπόμνημα:
Α) Αύξηση εταιρικού/μετοχικού Κεφαλαίου με διαθέσιμα των εταίρων/μετόχων.
Β) Χρήση των φορολογηθέντων αποθεματικών.
Γ) Αύξηση εταιρικού/μετοχικού Κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση υφιστάμενων κεφαλαίων της επιχείρησης.
Δ) Αύξηση εταιρικού/μετοχικού Κεφαλαίου πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης (Μόνο για τον Καν. (ΕΕ) 2831/2023).
Ε) Μέσα υπόλοιπα επαγγελματικών λογαριασμών της επιχείρησης (μόνο για τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 de minimis).

ΔΑΠΑΝΕΣ

Ερώτηση 12: Στην παρ.7 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ της πρόσκλησης στην κατηγορία δαπάνης 03. Δαπάνες για Κτίρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο η μέγιστη ενίσχυση είναι 70% ενώ στις υποκατηγορίες 03.10 και 03.13 η μέγιστη ενίσχυση ανέρχεται σε 60%. Δεν υπάρχουν άλλες υποκατηγορίες δαπανών ώστε να καλύπτουν το υπόλοιπο 10%. Ποια είναι η ορθή μέγιστη ενίσχυση;
Απάντηση: Οι δαπάνες που υλοποιούνται στο πλαίσιο της κατηγορίας 03 επιχορηγούνται, εφόσον καλύπτουν έως το 70% των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου. Επομένως, οι δαπάνες που εντάσσονται στις υποκατηγορίες 03.10 και 03.13 πρέπει μεμονωμένα να καλύπτουν έως το 60% των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και αθροιστικά έως το 70% των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.
Παράδειγμα 1: Επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει δαπάνες έως το 20% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου στην υποκατηγορία 03.10 και δαπάνες έως το 50% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου στην υποκατηγορία 03.13. Αθροιστικά, στην κατηγορία 03 υλοποιούνται δαπάνες ποσοστού 70% των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου, επομένως η απαίτηση τηρείται.
Παράδειγμα 2: Επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει δαπάνες έως το 20% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου στην υποκατηγορία 03.10 και δαπάνες έως το 60% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου στην υποκατηγορία 03.13. Αθροιστικά, στην κατηγορία 03 υλοποιούνται δαπάνες ποσοστού 80% των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου, επομένως η απαίτηση δεν τηρείται. Στην περίπτωση αυτή, το σύνολο των δαπανών θεωρείται επιλέξιμο, ωστόσο η επιχείρηση λαμβάνει επιχορήγηση για τις δαπάνες της συγκεκριμένης κατηγορίας που αντιστοιχούν στο 70% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

<u>Ερώτηση 13</u>: Αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η αγορά υφιστάμενου κτιρίου (όχι οικοπέδου, μόνο κτιρίου) για τη δράση;
<u>Απάντηση</u>: Η αγορά υφιστάμενου κτιρίου δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη για τη Δράση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κατηγορία 03. Δαπάνες για Κτίρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο.

<u>Ερώτηση 14</u>: Αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η προμήθεια και εγκατάσταση προκατασκευασμένου κτιρίου;
<u>Απάντηση</u>: Η προμήθεια και εγκατάσταση προκατασκευασμένου κτιρίου είναι επιλέξιμη δαπάνη για τη Δράση και καταχωρίζεται στην υποκατηγορία 03.13. Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλων χώρος, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην πρόσκληση και την κείμενη νομοθεσία.

<u>Ερώτηση 15</u>: Η δαπάνη εγκατάστασης ασανσέρ διαχωρίζεται σε κτιριακά-εξοπλισμό;
<u>Απάντηση</u>: Η εν λόγω δαπάνη καταχωρίζεται ενιαία στην υποκατηγορία 03.13. Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλων χώρος.

<u>Ερώτηση 16</u>: Η δαπάνη περίφραξη και συρόμενης πόρτας με αυτοματισμό σε βιοτεχνικό κτίριο με υπαίθριο χώρο είναι επιλέξιμη;
<u>Απάντηση</u>: Η δαπάνη περίφραξης και προμήθειας και εγκατάστασης συρόμενης πόρτας με αυτοματισμό είναι δυνητικά επιλέξιμη δαπάνη και εντάσσεται στην υποκατηγορία δαπανών 03.13. Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλων χώρος. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τηρούνται οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών κατηγορίας 03.

<u>Ερώτηση 17</u>: Επιχείρηση που διαθέτει ήδη τον επιλέξιμο ΚΑΔ 37001201 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΤΟΥΑΛΕΤΩΝ και μεταξύ άλλων δαπανών θέλει να επιδοτηθεί για προμήθεια χημικών τουαλετών (καθεστώς ΓΑΚ – δημιουργία νέας εγκατάστασης), μπορεί να τις υποβάλλει ως εξοπλισμό;
<u>Απάντηση</u>: Δαπάνες για προμήθεια εξοπλισμού, ο οποίος προορίζεται για εκμίσθωση, δεν είναι επιλέξιμες για τη Δράση.

<u>Ερώτηση 18</u>: Για επιχείρηση με επιλέξιμο ΚΑΔ 77.21.00.04 «Υπηρεσίες ενοικίασης εξοπλισμού θαλάσσιων σπορ (κυματοσανίδων, σκι, λεμβών)» αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η προμήθεια νέων βαρκών, θαλάσσιων ποδηλάτων, κανό κλπ, δεδομένου ότι τα εν λόγω μέσα δεν χρησιμοποιούνται ως μεταφορικά μέσα, αλλά αποτελούν τον βασικό εξοπλισμό που εκμισθώνεται στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της;
<u>Απάντηση</u>: Η Πρόσκληση ορίζει ρητά ότι ο εξοπλισμός που προορίζεται για εκμίσθωση δεν είναι επιλέξιμος.

<u>Ερώτηση 19</u>: Επιχείρηση δραστηριοποιείται στην κατασκευή πορτών και παραθύρων από αλουμίνιο.
1. Μπορούν να περιλαμβάνονται στην αίτηση χρηματοδότησης και δαπάνες αντικατάστασης αλουμινίων του κτιρίου μας, με σκοπό να υπάρχει εξοικονόμηση για τη θέρμανση και την ψύξη του χώρου, που θα αναλάβει τρίτος, δεδομένου ότι η πρόσκληση απαγορεύει την αυτοτιμολόγησης;
2. Σύμφωνα με μία αρχική εκτίμηση των ενεργειακών αναγκών της επιχείρησης υπολογίζεται ότι θα μας εξυπηρετούσε η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ισχύος 35 Kw, το οποίο θα συνδυάζεται βέβαια με το κατάλληλο σύστημα αποθήκευσης.

Υπάρχει η δυνατότητα κάλυψης μέρους του κόστους της δαπάνης ή η δαπάνη για το φωτοβολταϊκό θα θεωρηθεί μη επιλέξιμη στο σύνολό της;
3. Επιτρέπεται η επέκταση του υφιστάμενου κτιρίου, θεωρώντας ως δεδομένο ότι κατά τη φάση της κατασκευής θα εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες άδειες;
Απάντηση: Σύμφωνα με την πρόσκληση:
1. Εφόσον δεν υπάρχει αυτοτιμολόγηση, η δαπάνη θεωρείται επιλέξιμη για τη δράση. Σε κάθε περίπτωση θα ελεγχθεί το εύλογο του κόστους, τόσο κατά την αξιολόγηση όσο και κατά τις επαληθεύσεις.
2. Σύμφωνα με την πρόσκληση είναι επιλέξιμη για τη δράση η προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10kW, αποκλειστικά για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή), υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο κεφ. 7.2. της πρόσκλησης. Σε περίπτωση που η επιχείρηση εγκαταστήσει φωτοβολταϊκά μεγαλύτερης ισχύος, η επιχορήγηση θα υπολογίζεται αναλογικά επί του κόστους για την εγκατάσταση του συστήματος ισχύος 10 Kw.
3. Η επέκταση κτιρίου επιτρέπεται και οι σχετικές δαπάνες είναι δυνητικά επιλέξιμες. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρούνται οι πρόσθετες υποχρεώσεις που αναφέρονται στο κεφ. 7.2 της πρόσκλησης και να προσκομίσει τα με αρίθμ. 12 δικαιολογητικά του παραρτήματος ΙΙ.

Ερώτηση 20: Σε επενδυτικό σχέδιο που περιλαμβάνει εγκατάσταση φωτοβολταϊκών επιτρέπεται η επιλογή net metering;
Απάντηση: Σύμφωνα με το κεφ. 7.2 της πρόσκλησης, η προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη αποκλειστικά και μόνο όταν προορίζεται για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή).

Ερώτηση 21: Η εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού συστήματος θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει υποχρεωτικά και την σύνδεση του με σύστημα αποθήκευσης ενέργειας (μπαταρία); Η χωρητικότητα του συστήματος αποθήκευσης ενέργειας (μπαταρία) πρέπει να είναι ίση με την ισχύ του σταθμού για μία ώρα ή και παραπάνω;
Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφ. 7.1. Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, για την υποκατηγορία δαπάνης 02.23:
Η εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού συστήματος και συστήματος αποθήκευσης ενέργειας δύναται να γίνει συνδυαστικά ή κατά μόνας (ένα από τα δύο).
Η ωφέλιμη χωρητικότητα του συστήματος αποθήκευσης πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο ίση με την ισχύ του σταθμού (ισχύος έως 10kW) για μία ώρα.
Ειδικά για τις αιτήσεις χρηματοδότησης με καθεστώς ενίσχυσης του Καν. (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ) ισχύουν πλέον και οι απαιτήσεις:
i. η ενίσχυση δεν σχετίζεται με την παραγωγή και διάθεση ενέργειας (πώληση) από ΑΠΕ.
ii. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση μόνο στον βαθμό που χορηγούνται σε συνδυασμένα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποθήκευσης (μη συνδεδεμένα με τον μετρητή), όταν αμφότερα τα στοιχεία αποτελούν συνιστώσες μιας ενιαίας επένδυσης ή όταν η αποθήκευση συνδέεται με υφιστάμενη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η συνιστώσα της αποθήκευσης απορροφά τουλάχιστον το 75% της ενέργειάς της από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση.

iii. Όλες οι επενδυτικές συνιστώσες (παραγωγή και αποθήκευση) θεωρούνται ότι αποτελούν ένα ενιαίο ολοκληρωμένο έργο για σκοπούς επαλήθευσης της συμμόρφωσης με τα κατώτατα όρια του άρθρου 4 του Καν. (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ).

Ερώτηση 22: Η δαπάνη αγοράς καρότσας φορτηγού είναι επιλέξιμη για εταιρεία μεταφορών;
Απάντηση: Η δαπάνη αγοράς καρότσας είναι επιλέξιμη, με την προϋπόθεση ότι εξυπηρετεί τη δραστηριότητα επένδυσης της επιχείρησης και πληρούνται οι σχετικοί όροι επιλεξιμότητας σύμφωνα με την πρόσκληση.

Ερώτηση 23: Η προμήθεια υβριδικού οχήματος ή οχήματος που καταναλώνει ορυκτά καύσιμα είναι επιλέξιμη;
Απάντηση: Σύμφωνα με το κεφ. 7.3 της πρόσκλησης, επιλέξιμη δαπάνη για τη δράση είναι η προμήθεια αμιγώς ηλεκτρικού οχήματος.

Ερώτηση 24: Σε περίπτωση αρχιτεκτονικού ή τεχνικού γραφείου, δαπάνες που αφορούν: ηλεκτρονικούς υπολογιστές, εξειδικευμένα λογισμικά / προγράμματα, εκτυπωτές / plotter, κάμερες, μικρόφωνα, βιντεοκάμερα, τρίποδα και συναφή εξοπλισμό, θα πρέπει να καταχωρούνται ως παραγωγικός εξοπλισμός ή ως ψηφιακός εξοπλισμός;
Απάντηση: Οι προμήθειες εξειδικευμένου εξοπλισμού ή λογισμικού που λόγω της φύσης της δραστηριότητας της επένδυσης αποτελούν παραγωγικό εξοπλισμό για την επιχείρηση δύνανται να εντάσσονται στην υποκατηγορία 02.20. Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός. Επομένως, η επιχείρηση εφόσον επιλέξει να εντάξει δαπάνες ψηφιακού εξοπλισμού στην υποκατηγορία 02.20 και όχι στην υποκατηγορία 02.19 πρέπει να παρέχει την τεκμηρίωση χαρακτηρισμού τους ως παραγωγικού εξοπλισμού. Οι δαπάνες προμήθειας/εγκατάστασης λογισμικών, ανάλογα με τη φύση τους, καταχωρίζονται στις κατηγορίες 04 ή 06.

Ερώτηση 25: Είναι επιλέξιμες στην κατηγορία δαπανών 07. Προβολή, Προώθηση & Δικτύωση, κατασκευής ιστοσελίδας ή e-shop ή δαπάνες προβολής και διαφήμισης, όπως: διαφήμιση σε social media, Google Ads, δημιουργία προωθητικού υλικού, ψηφιακή προβολή, καμπάνιες marketing;
Απάντηση: Στο πλαίσιο της πρόσκλησης, στην κατηγορία 07 περιλαμβάνεται μόνο η υποκατηγορία 07.04. Δαπάνες συμμετοχής ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις, υπό τους αναφερόμενους όρους και προϋποθέσεις.

Ερώτηση 26: Είναι επιλέξιμη δαπάνη η προμήθεια ΑμΕΑ CAR (κλιμακοστάσιο);
Απάντηση: Η δαπάνη είναι επιλέξιμη και καταχωρίζεται στην υποκατηγορία 02.06. Λοιπός Εξοπλισμός.

Ερώτηση 27: Πως θα απεικονιστούν οι δαπάνες στο ΟΠΣΚΕ κατά την υποβολή; Διακριτά ή συνολικά πχ κτιριακές εγκαταστάσεις στην υποκατηγορία 03.13, μηχανολογικός εξοπλισμός στην υποκατηγορία 02.20;
Απάντηση: Πρέπει να γίνεται μία εγγραφή ανά διακριτό μέρος του φυσικού αντικειμένου. Για παράδειγμα αν σε ένα επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνεται η προμήθεια δύο (2) μηχανημάτων παραγωγής πρέπει να γίνουν δύο (2) εγγραφές στην υποκατηγορία 02.20. Αν περιλαμβάνεται η προμήθεια δύο (2) μεταφορικών μέσων πρέπει να γίνουν δύο (2) εγγραφές στην υποκατηγορία 02.24. Ωστόσο στην περίπτωση που στο επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνονται δαπάνες για παράδειγμα ανέγερσης κτιρίου και υπάρχουν αναλυτικές

προμετρήσεις με το φυσικό αντικείμενο και το επιμέρους κόστος κάθε εργασίας μπορεί να γίνει μία εγγραφή στην αντίστοιχη υποκατηγορία (03.13).
Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ: «Απαιτούμενα δικαιολογητικά κατά την υποβολή της αίτησης» της πρόσκλησης: «για κάθε δαπάνη, με καθαρή αξία άνω των 30.000 €, που εντάσσεται στις κατηγορίες 02, 03, 04, 06 έως και 07, υποβάλλεται υποχρεωτικά μία προσφορά, διαφορετικά η εν λόγω δαπάνη θα περικόπτεται. Επισημαίνεται ότι οι προσφορές θα πρέπει να είναι αναλυτικές και υποχρεωτικά να έχουν υπογραφή και σφραγίδα (ή εμφανή στοιχεία ταυτοποίησης) του προμηθευτή». Η εν λόγω απαίτηση εφαρμόζεται για κάθε διακριτό φυσικό αντικείμενο, ανεξάρτητα της κατηγορίας/ υποκατηγορίας στην οποία ανήκει. Επισημαίνεται ότι δεν θα πρέπει να γίνεται κατάτμηση ενιαίας δαπάνης για το ίδιο φυσικό αντικείμενο για την αποφυγή της συγκεκριμένης υποχρέωσης.

Ερώτηση 28: Για επιχείρηση με ΚΑΔ 42.11 (Κατασκευή δρόμων και αυτοκινητοδρόμων) ο παραγωγικός και μηχανολογικός εξοπλισμός αφορά σε βαρέα μηχανήματα έργου τα οποία στηρίζονται στην καύση ορυκτών καυσίμων (ενδεικτικά αναφέρονται ερπυστριοφόροι εκσκαφείς, προωθητήρες γαιών, φορτωτές κλπ). Είναι επιλέξιμη η δαπάνη αγοράς τους δεδομένου ότι λειτουργούν με καύση ορυκτών καυσίμων.
Απάντηση: Για τη δράση η προμήθεια πάσης φύσεως μηχανημάτων / εξοπλισμού/ οχημάτων που για τη λειτουργία τους απαιτείται η καύση ορυκτών καυσίμων (πετρέλαιο, βενζίνη, φυσικό αέριο κ.λπ.) αποτελεί μη επιλέξιμη δαπάνη.

Ερώτηση 29: Επιχείρηση διαθέτει τους ακόλουθους ΚΑΔ: 79.11.00.00 – Υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων 49.32.02.00 – Υπηρεσίες μη τακτικής οδικής μεταφοράς επιβατών για περιήγηση σε αξιοθέατα.
1. Η προμήθεια ηλεκτρικού οχήματος (πούλμαν) για την εξυπηρέτηση του τουριστικού έργου της επιχείρησης (μεταφορά επισκεπτών/τουριστών στο πλαίσιο οργανωμένων εκδρομών και περιηγήσεων) θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο της κατηγορίας «Παραγωγικός εξοπλισμός»;
2. Σε περίπτωση επιλεξιμότητας, υφίσταται ανώτατο όριο επιλέξιμου προϋπολογισμού ανά όχημα (π.χ. 50.000 €);
Απάντηση: Όπως αναφέρεται στο κεφ. 7.2, στις ενδεικτικές επιλέξιμες δαπάνες της υποκατηγορίας 02.20 περιλαμβάνεται η: «προμήθεια αυτοκινούμενων αμιγώς ηλεκτρικών μεταφορικών μέσων που δύναται να θεωρούνται «παραγωγικός εξοπλισμός» ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να τηρούνται οι όροι που προβλέπονται στην υποκατηγορία 02.24. Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα.», πλην του περιορισμού των θέσεων.
Στην περίπτωση του ΚΑΔ 49320200, η προμήθεια ηλεκτρικού οχήματος για τη μεταφορά επιβατών δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη στο πλαίσιο της υποκατηγορίας 02.20 «Παραγωγικός και μηχανολογικός εξοπλισμός».
Το ανώτατο όριο των 100.000 € συνολικά και 50.000 €/μέσο ισχύει για τις δαπάνες που καταχωρίζονται στην υποκατηγορία 02.24 Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα (επαγγελματικής ή μικτής χρήσης έως εννέα (9) θέσεων). Εφόσον, η δαπάνη καταχωρηθεί στην υποκατηγορία 02.20 με τη σχετική τεκμηρίωση για την εν λόγω αντιστοίχιση, στην προκειμένη περίπτωση ισχύουν τα όρια της εν λόγω υποκατηγορίας.

<u>Ερώτηση 30</u>: Είναι επιλέξιμη η αγορά σκάφους για επιχείρηση με ΚΑΔ 50.10.12.03 «Υπηρεσίες θαλάσσιων κρουαζιέρων» και αν ναι, σε ποια κατηγορία θα ενταχθεί;
<u>Απάντηση</u>: Δαπάνες για προμήθεια πλωτών μέσων (πλοίων/σκαφών/ιστιοφόρων) παντός τύπου είναι μη επιλέξιμες για τη δράση.

<u>Ερώτηση 31 (νέα):</u> Επιχείρηση διαθέτει ήδη υφιστάμενο φωτοβολταϊκό σταθμό στις εγκαταστάσεις της και επιθυμεί να πραγματοποιήσει επέκταση του υφιστάμενου σταθμού με την προσθήκη νέων πάνελ, με σκοπό την κάλυψη των αυξημένων ιδίων αναγκών της (αυτοπαραγωγή). Είναι επιλέξιμη η δαπάνη όταν αφορά επέκταση/προσθήκη ισχύος σε ήδη υφιστάμενο σταθμό;
<u>Απάντηση</u>: Σύμφωνα με την πρόσκληση είναι επιλέξιμη για τη δράση η προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10kW, αποκλειστικά για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή), υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο κεφ. 7.2. της πρόσκλησης. Ο φωτοβολταϊκός σταθμός πρέπει να είναι νέος.

<u>Ερώτηση 32 (νέα):</u> Η εγκατάσταση μονάδων φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων είναι επιλέξιμη για χρήση από τους πελάτες τουριστικής επιχείρησης ή μόνο αν αγοραστεί ηλεκτρικό όχημα για χρήση από την επιχείρηση;
<u>Απάντηση</u>: Η εγκατάσταση μονάδων φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων είναι επιλέξιμη στην υποκατηγορία 02.05 για χρήση αποκλειστικά από τα αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα της επιχείρησης, τα οποία διαθέτει ήδη ή προβλέπεται να προμηθευτεί μέσω της δράσης «Επιχειρώ Στερεά».

<u>ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:</u>

<u>Ερώτηση 33 (επικαιροποιημένη/διόρθωση τυπογραφικού σφάλματος)</u>: Επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, με έδρα ωστόσο εκτός Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, προτίθεται να δημιουργήσει νέα εγκατάσταση εντός Στερεάς Ελλάδας. Είναι αποδεκτό κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης προσύμφωνο μίσθωσης ή άλλο αποδεικτικό πρόθεσης χρήσης χώρου ή απαιτείται ήδη ενεργό μισθωτήριο;
<u>Απάντηση</u>: Σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ της πρόσκλησης στο δικαιολογητικό με α/α 12 «Ιδιοκτησιακό καθεστώς τόπου υλοποίησης της επένδυσης (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 02.03)» αναφέρεται:
Σε περίπτωση δημιουργίας νέας εγκατάστασης (μη υφιστάμενης) κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ή ανέγερσης ή επέκτασης κτιρίου απαιτείται η υποβολή των κάτωθι:
- Βεβαίωση χρήσης γης.
- Στοιχεία των δικαιωμάτων χρήσης του ακινήτου (κυριότητα, επικαρπία, χρήση/μίσθωση σε ισχύ ή/και προσύμφωνο αγοράς ή μίσθωσης ακινήτου με αναφορά στα στοιχεία του ακινήτου (χωροθεσία, τετραγωνικά, ΑΤΑΚ κλπ).
Για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται με επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ) και η επένδυση δεν πραγματοποιείται σε ιδιόκτητο ακίνητο υποβάλλεται μόνο προσύμφωνο μίσθωσης ακινήτου και όχι συμφωνητικό.

Ερώτηση 34: Για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται με επιλεγμένο καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ) και η επένδυση δεν πραγματοποιείται σε ιδιόκτητο ακίνητο υποβάλλεται μόνο προσύμφωνο μίσθωσης ακινήτου και όχι συμφωνητικό. Το προσύμφωνο πρέπει να είναι από συμβολαιογράφο;
Απάντηση: Αρκεί η προσκόμιση προσύμφωνου μίσθωσης ακινήτου με υπογραφές από τα συμβαλλόμενα μέρη.

Ερώτηση 35: Επιχείρηση έχει κύριο ΚΑΔ και ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα τον μη επιλέξιμο 82.10.21.01-Υπηρεσίες παραγωγής φωτοαντιγράφων, ο οποίος δεν απαιτεί άδεια λειτουργίας. Διαθέτει επίσης ως δευτερεύουσες δραστηριότητες αρκετούς ΚΑΔ υπηρεσιών εκτύπωσης 18.12.XXXX, τους οποίους διαθέτει από τη διαχειριστική χρήση του 2024 και για τους οποίους θέλει να επιδοτηθεί. Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ - «Απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβολής» της πρόσκλησης, απαιτείται αδειοδοτικό έγγραφο για τον ΚΑΔ που δραστηριοποιείται ουσιωδώς η επιχείρηση το 2024. Σε αυτή την περίπτωση και εφόσον ο 82.10.21.01 δεν απαιτεί άδεια λειτουργίας, αρκεί η υποβολή σχετικής υπεύθυνης δήλωσης περί μη απαίτησης άδειας λειτουργίας;
Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 5.1. Δικαιούχοι – Γενικές προϋποθέσεις συμμετοχής, μεταξύ των άλλων όρων και προϋποθέσεων συμμετοχής που θα πρέπει να ισχύουν σωρευτικά κατά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, αναφέρεται ότι οι επιχειρήσεις πρέπει: «να λειτουργούν νόμιμα στην ουσιωδώς ασκούμενη δραστηριότητά τους (δηλαδή στην κύρια ή σε αυτή με τα μεγαλύτερα έσοδα) διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τη δραστηριότητα (π.χ. Άδεια λειτουργίας σε ισχύ ή αίτηση για έκδοση/ανανέωση άδειας λειτουργίας ή βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας περί συνδρομής νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας ή γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας ή έγγραφο απαλλαγής άδειας λειτουργίας, κλπ.)…. .Σε περίπτωση που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου (με γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή μέσω http://www.gov.gr) ότι δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας με σχετική αναλυτική αιτιολόγηση, με αναφορά στις διατάξεις της νομοθεσίας που απαλλάσσει τη δραστηριότητα από την υποχρέωση αυτή». Επομένως, για επιχείρηση που δραστηριοποιείται ουσιωδώς σε ΚΑΔ που δεν απαιτεί έγγραφο αδειοδότησης, αρκεί η υποβολή της ανωτέρω αναφερόμενης υπεύθυνης δήλωσης.

Ερώτηση 36: Σχετικά με τα δικαιολογητικά «Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης και τον πίνακα ταμειακών ροών» που αναφέρονται στο «Παράρτημα ΙΙ: Απαιτούμενα δικαιολογητικά κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης» στο «Α/Α 6 για διπλογραφικά βιβλία» στη δράση «Επιχειρώ Στερεά» αν δεν προβλέπεται η σύνταξή τους για μία εταιρεία θα πρέπει να προσκομιστούν; Αν ναι, βάσει κάποιου συγκεκριμένου υποδείγματος; Αν όχι, απαιτείται κάποια συγκεκριμένη αιτιολόγηση π.χ. αναφορά σε κάποιο νόμο; Ή θα μπορούσαν να καλυφθούν με κάποιο άλλο τρόπο;
Απάντηση: Για όλες τις επιχειρήσεις που τηρούν διπλογραφικά βιβλία πρέπει απαραιτήτως να υποβάλλονται ισολογισμός/αποτελέσματα χρήσης. Τα λοιπά αναφερόμενα δικαιολογητικά (Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης περιόδου/πίνακας ταμειακών ροών - προσάρτημα - έκθεση διαχείρισης - πιστοποιητικό ορκωτού λογιστή) υποβάλλονται κατά περίπτωση από τις έχουσες τη σχετική υποχρέωση τήρησης επιχειρήσεις.

Ερώτηση 37: Σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση απαιτείται η επισύναψη Φορολογικής και Ασφαλιστικής ενημερότητας. Για ποια αιτιολογία θα πρέπει να εκδοθούν;
Απάντηση: Για τη Φορολογική Ενημερότητα επιλέγεται «Για κάθε νόμιμη χρήση (εκτός είσπραξης χρημάτων και μεταβίβασης ακινήτων)».
Για την Ασφαλιστική Ενημερότητα επιλέγεται «Κάθε νόμιμη χρήση, προβλεπόμενη από ειδικές διατάξεις πέραν του Ν. 4611/2019».
Ο ΑΦΜ για τον φορέα που προορίζεται είναι ΑΦΜ 998406973 ΕΦΕΠΑΕ.

Ερώτηση 38 (νέα): Απαιτείται Ατομική Επιχείρηση να υποβάλει το δικαιολογητικό "Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας (Κωδικός ΟΠΣΚΕ 08.04)"; Αν ναι, τότε θα αφορά το φυσικό πρόσωπο ή την επιχείρηση;
Απάντηση: Σύμφωνα με το δικαιολογητικό 3 του παραρτήματος ΙΙ της πρόσκλησης, το Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας υποβάλλεται από όλες τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μορφής. Στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων δύναται να υποβληθεί Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας φυσικών προσώπων, είτε νομικών προσώπων.

Ερώτηση 39 (νέα): Επιχείρηση διαθέτει ως κύριο ΚΑΔ, καθώς και ως ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα, τον 17221100. Ωστόσο, στο ισχύον αδειοδοτικό έγγραφο της επιχείρησης αναφέρονται οι ΚΑΔ 17 και 17.22. Η μη ακριβής αναφορά του αναλυτικού ΚΑΔ 17221100 στο αδειοδοτικό έγγραφο, ενδέχεται να δημιουργήσει οποιοδήποτε ζήτημα ή κώλυμα κατά την υποβολή ή/και αξιολόγηση της αίτησης στη δράση;
Απάντηση: Η πρόσκληση προβλέπει ότι η επιχείρηση πρέπει να λειτουργεί νόμιμα στην ουσιωδώς ασκούμενη δραστηριότητά τους (δηλαδή στην κύρια ή σε αυτή με τα μεγαλύτερα έσοδα) διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Δεδομένου ότι οι ΚΑΔ (17 και 17.22) που αναφέρονται στο αδειοδοτικό έγγραφο, υπέρκεινται του κύριου και με τα μεγαλύτερα έσοδα ΚΑΔ (17221100), το έγγραφο αυτό θεωρείται αποδεκτό.

Ερώτηση 40 (νέα): Στο δικαιολογητικό 11 του παραρτήματος ΙΙ αναφέρεται: «Για τις περιπτώσεις που επιλέγεται ως καθεστώς ενίσχυσης αυτό του Κανονισμού (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ), τα δικαιολογητικά με α/α 3, 4 και 5 του παρόντος (ήτοι έντυπο Ε3, Ισολογισμός και αποτελέσματα χρήσης και έντυπο Ν) υποβάλλονται και για τη χρήση 2022 (εφόσον υπάρχει), με σκοπό την εξέταση του όρου της μη προβληματικότητας της επιχείρησης». Τα δικαιολογητικά που αναφέρονται εντός παρενθέσεως αντιστοιχούν στα σημεία 2, 3 και 4 και όχι στα σημεία 3, 4 και 5, που αναφέρονται. Τι πρέπει να προσκομίσουμε;
Απάντηση: Σχετικά με την εν θέματι υποχρέωση, προσκομίζετε τα δικαιολογητικά που αναφέρονται εντός παρενθέσεως, ήτοι έντυπο Ε3, ισολογισμό και αποτελέσματα χρήσης και έντυπο Ν, τα οποία αντιστοιχούν στα σημεία 2, 3 και 4 του εν λόγω δικαιολογητικού.

Ερώτηση 41 (νέα): Οι ατομικές επιχειρήσεις δεν έχουν υποχρέωση υποβολής Εντύπου Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος Νομικών Προσώπων (Έντυπο Ν). Συνεπώς, όσον αφορά το συγκεκριμένο δικαιολογητικό, είναι αποδεκτό να μην υποβληθεί κάποιο αρχείο ή θα πρέπει να προσκομιστεί κάποιο ισοδύναμο δικαιολογητικό, όπως το Έντυπο Ε1 ή/και η Πράξη Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου;

Απάντηση: Οι ατομικές επιχειρήσεις δεν υποβάλλουν έντυπο Ν. Η εν λόγω απαίτηση της πρόσκλησης αφορά αποκλειστικά τα Νομικά Πρόσωπα.

Ερώτηση 42 (νέα): Επιχείρηση προτίθεται να υποβάλλει πρόταση υπό το καθεστώς του Καν. (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ). Το επενδυτικό σχέδιο θα έχει συνολικό προϋπολογισμό 2.000.000 € και επιλέξιμο 800.000 €. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το υπόδειγμα υπολογισμού του IRR βασίζεται σε προβλέψεις ταμειακών ροών «με» και «χωρίς» την επένδυση σε ορίζοντα 10ετίας, παρακαλούμε να μας διευκρινίσετε εάν για τη συμπλήρωση του υποδείγματος θα πρέπει να ληφθεί υπόψη:
(α) αποκλειστικά το επιλέξιμο τμήμα της επένδυσης που υποβάλλεται στο πρόγραμμα, ή
(β) το σύνολο της επένδυσης από την οποία προκύπτουν τα οικονομικά αποτελέσματα της επιχείρησης.
Απάντηση: Στην οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου και στο αρχείο υπολογισμού του IRR θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός προϋπολογισμός της επένδυσης. Στη μελέτη θα αναλύεται το επιχορηγούμενο και μη μέρος της επένδυσης (ενότητα Γ).

ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Ερώτηση 43: Στην Αναλυτική πρόσκληση της δράσης στην παρ. 5.2.2. Αιτήσεις χρηματοδότησης με καθεστώς ενίσχυσης τον Καν. (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ) αναφέρεται ότι: «..Η επιχείρηση να μην έχει προβεί, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση, άρθρο 14 του Καν. (ΕΕ) 2014/651.».
Στην περίπτωση που επιχείρηση ιδρύσει υποκατάστημα εντός της περιφέρειας και σε αυτό πραγματοποιήσει την αρχική επένδυση ή μεταφέρει την έδρα της στην περιφέρεια πριν την αίτηση χρηματοδότησης τότε υπάγεται στον παραπάνω περιορισμό και συνεπώς η αίτηση χρηματοδότησης δεν είναι επιλέξιμη στο παραπάνω καθεστώς ενίσχυσης;
Απάντηση: Σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2014/651 (ΓΑΚ) ως «μετεγκατάσταση» νοείται η μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ. Επομένως σε περίπτωση που υπάρχει μεταφορά έδρας, πρέπει να τηρείται ο παραπάνω όρος.
Η δημιουργία υποκαταστήματος για την υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου εντός της Στερεάς Ελλάδας επιτρέπεται από την πρόσκληση και δεν αποτελεί μετεγκατάσταση.

<u>Ερώτηση 44</u>: Στην πρόσκληση αναφέρεται ότι για τις επιχειρήσεις που επιλέγουν ως καθεστώς ενίσχυσης αυτό του Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis), το ποσοστό ενίσχυσης καθορίζεται στο 70% για Βασική Χρηματοδότηση και 75% για Χρηματοδότηση green. Το ελάχιστο ποσοστό των δαπανών «green», που πρέπει να περιλαμβάνει ένα επενδυτικό πρόγραμμα προκειμένου να λάβει το επιπλέον 5% της δημόσιας επιχορήγησης, είναι το 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού;
<u>Απάντηση</u>: Η αύξηση του ποσοστού ενίσχυσης αφορά μόνο τις επιχειρήσεις που επιλέγουν ως καθεστώς ενίσχυσης αυτό του Καν. (ΕΕ) 2023/2831 (De minimis). Για να επιχορηγηθεί μία επιχείρηση με το αυξημένο ποσοστό ενίσχυσης (75%), πρέπει τουλάχιστον το 20% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού της σχεδίου, να αφορά σε δαπάνες green, δηλαδή σε δαπάνες που εντάσσονται στις υποκατηγορίες 02.05, 02.22, 02.23, 02.24 και 03.10. <u>Προσοχή</u>: Η ανωτέρω απαίτηση εξετάζεται και πρέπει να πληρείται και κατά την ολοκλήρωση και τελική πιστοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.